

# DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:  
Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.  
Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.  
— Egyes példány ára 20 fillér. —

**Bárvarth Gyula**  
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.  
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

## Magyar házi ipar.

A merkantizmus és agrarizmus közötti nagy mérkőzés még soká, igen soká fog eldöntetlenül maradni. Az érvek, és tagadhatatlan, hogy nyomós érvek oly végnélküli láncolata áll rendelkezésre úgy az egyik, mint a másik párt híveinek, hogy bizony az objectív szemlélő nagyon is gyakran abba a helyzetbe jut, hogy nincs tisztában saját meggyőződésében sem.

Annyi azonban tagadhatatlan, hogy míg az agrarizmus első sorban a kisember, a néhány apró hold földdel rendelkező gazda érdekeit védi, addig a merkantilizmus inkább a nagyvállalatok a hatalmas gyártelepek és kereskedelmi házak boldogulását akarja elősegíteni, míg a kisiparos érdekében megelégszik időről-időre egy „segélyactió” szervezkedésével.

Mivel azonban szociális szempontból rendkívül fontos, hogy a társadalmi életben hirtelen átmenetek ne legyenek, saját magunknak kötelessé-

günk arról gondoskodni, hogy a kisiparnak fejlesztésével ezt az amugy is túlságosan favorizált nagyiparhoz közelebb hozzuk. A gyáripar rohamos fejlődésével arányban évről-évre szemmel láthatólag csökken a házi ipar. Minden új gép, minden új szövőszék egy-egy hatalmas moloch mely 20—30 emberkéz munkáját téve fölöslegessé, ugyanannyi család boldogulását fenyegeti veszéllyel. Vannak azonban olyan ágai is az iparnak, melyeknél mindeideig még semmiféle géppel nem volt pótolható az individuális emberi munka.

Ezeknek felkarolásával kell gondoskodnunk arról, hogy a nagytőke és vállalkozás elleni elfogultság ne vegye be magát még mélyebbre az alsóbb néposztályok lelkületébe.

Eddigi háziiparunk valóban igen csekély és a mi van, azt is jóformán nemzetiségiük üzik, kiknek régi időből származó kiváltsága igen megkönnyíti azt, hogy termékeik számára piacot találjanak.

Háziiparunk termékei jelenleg kiváltképpen: varottas kalotaszegi; csipkeverés a tót és szász felvidéken, kossár fonás a Vág völgyén, puhafa faragás Árva, Liptó és Turóc megyékben és bicska készítés az Alföldön, (s minálunk semmi). — Mindez azonban nagyon is csekély, ha a külföld fejlettségével vetjük egybe.

Kérdés most már, hogy mit kellene tennünk, hogy a házi ipar fokozatos fejlesztését keresztülhajtjuk? Legelső sorban is lehetőleg külföldön járt vándortanítók útján kell a népet azokról az előnyökről felvilágosítani, melyekkel a házi ipar üzése jár, és egyúttal természetesen abban az ipari ágban, mely leginkább megnyeri tetszését és hajlamát, ki is kell képezni az illető vidék lakosságát.

Második lépés azután, hogy a szükséges nyersanyag és műszerek beszerzésével lehetővé tegyük számára, hogy minden nagyobb anyagi áldozat nélkül is hozzáfogjon az illető cikk elkészítéséhez.

## Ébredés.

Megcsalt a szívem dobogása:  
Midőn először láttalak.  
Lehet, szemed sugára vett meg,  
Lehet, pirosló ajakad . . .  
— De én másnak gondoltalak!

Azt hittem az vagy, a kit én itt  
Lelkemben már rég hordozok;  
Kit — rám mosolygó kek szemével, —  
Stivem százszor megálmódott,  
S meglelmi tán sohasem fogok!

Az volt, övé, minden vonásod,  
Szemed sugára is az, az.  
Mégis — oh, hogy most ébredék csak!  
Kél ajkamon késő panasz:  
Hogy mégse, még se te vagy az!

Mit tudom én, hogy mi hiányzik  
Tán egy sugár a sziveden;  
Egy semmiség, mit meg se lát más,  
De mit nem pótol én nekem:  
A menyország gyönyöre sem!

. . . Megcsalt a szívem dobogása  
Midőn először láttalak.  
Lehet, szemed sugára vett meg,  
Lehet, pirosló ajakad . . .  
— De én másnak gondoltalak!

*Szabolcska Mihály.*

## Modern cselédek.

A feleségem mindig kedves meglepetésekben részesít: hol egy kalapálódzó, virgoncsemete, hol egy tetemes összegről szóló számla alakjában. A napokban pedig azzal

a váratlan hírrel fogadott, hogy Zsófinak, a cseléd lányunknak felmondott.

— Miért? — kérdeztem, mert hát sehogyan se fért a fejembe, hogy Zsófi távozzék a házamból.

A feleségem felelet helyett beesőngette a Zsófit.

Hol van a liba? — főrmédt nőm a belépő leányra.

— Nem tudom, nagysága, — szólt Zsófi némileg sértődött hangon; — előbb elzártam a szekrénybe . . .

— De, csak nem nyelte el a föld, hogy sehol sem lelem . . .

Már-már kicsuszott a számon, hogy „elég liba vagy te édes rózsám,” — de gondoltam a következményekre, melyek a feleségemmel szemben rám nézve mindig szomorúak.

Pontos kiszolgálás!

**Nyakkendő** különlegességek rendkívül nagy választékban!!!

Jäger alsóruhák, Férfi és női kesztyűk, Esernyők, férfi női és gyermek harisnyák!

Női ruha szövet, bársony és selyem blous kelmék.

A legjobb szabásu Férfi öltönyök a legolcsóbb árak mellett készíttetnek

**HEISLER FERENCZ és TÁRSA**  
Vászon és Divatáru kereskedésében a „Békához”  
**SZIGETVÁROTT.**

Olcsó árak!

Végül utolsó, de nem legkevésbé fontos mozzanata ennek az akciónak volna gondoskodni arról, hogy a házi-  
lag készített cikkek utáni nyereség ne menjen a közvetítő kereskedelem zsebeibe, hanem maradjon meg teljes egészében annak, ki, a kérdéses dolgot elkészítette. Ennek sokféle módja van, melyek közül nem utolsó az állandó vándorkiállítások eszméje, melyeken a termelő közvetlenül érintkezhetik a fogyasztó közönséggel.

Hej de sok magyar vér is maradt volna idehaza, ha a társadalom már régen felhagyott volna közömbösségével és a kisember helyzetének javítására fordította volna figyelmét és gondját. Most már, mikor Amerikában és Romániában vagy másodfél millió tiszta fajmagyar lakozik, szinte eső után köpönyegnek látszanék ez a mozgalom. De gondoljuk meg azt, hogy a kivándorlás egymagában még nem jelenti azt, hogy egy-egy lélek elveszett a magyarságból, — mert igen sokan vannak, ha a viszonyok csak egy keveset is javulnának. — Világos tehát, hogy még ma sem késő s ha a házi ipar kérdésének megoldását sürgősen megvalósítandó tervként tűzzük magunk elé, nemcsak ezer és ezer existencia jóléte és boldogulása, de bátran mondhatjuk, hogy az egész magyarság helyzetének föllendülése ettől függ.

### Virágkiállítás.

— A Chrysanthemum virágkiállítás előmunkálatai már javában folynak. Gyenis Lajos műkertész mindent elkövet, hogy a kiállítást minél szebbé varázsolja. Most már meg

van állapítva a kiállítás helye és napja is — még pedig az az ujonnan épült állami elemi iskola egyik legnagyobb földszinti termében lesz e hó 11, 12 és 13-án megtartva. Az ünnepélyes megnyitás szombaton délelőtt 10 órakor lesz. Ez időtől kezdve, naponta reggel 8 órától esti 7 óráig látogatható. Belépő díj felnőtteknek 40 fillér, gyermekjegy 20 fillér. Tekintettel azonban a jótékony célra, feldíszítések is köszönettel elfogadnak és hirlapilag nyugtáznak. Ismerve a kiállítás egész tervezetét, már előre is elmondhatjuk, hogy a terem pazar díszítéssel egy valóságos remek tőlükertté lesz alakítva. Mindjárt a bemenetnél és oldalt, közepén díszes virág csoportok, a szebbnél szebb színpompájú virágok gyönyörködtetik a szemlélőt. A falakat örökzöld lombfüzérek ékesítik különféle variációkban. A közkedveltségnek örvendő Chrysanthemum virágok pedig főekességét képezik mindennek. A kiállítás keretében a kertésznek valóságos műremekai is be lesznek mutatva; még pedig izléses virág csokrok, bokréta, tárgyak feldíszítése, művész koszorúk, a dísznövény és elővirág kertészet és a kötészet újdonságai. Megjegyezzük még, hogy a Chrysanthemum anynyira közkedvelt virág lett mióta Japánból egy évszázaddal ezelőtt elhozták, hogy nem csak Japánban, hol Dai-Nippon néven ünnepet is szentelnek neki, de Europa nagyobb városaiban is rendeznek kiállításokat az „O-Kiku”-ból. (Ez a neve a Chrysanthemumnak). Magyarul aranyvirág hercegeknek felel meg s az uralkodó mikádó — dinasztia címerében az O-Kiku virág az uralkodó motívum. Szép lesz bizony ez a virágkiállítás. Igaz, hogy a férfiaknak jobban tetszene a Piere Lotti „Madame Chrsanthéme”-je ámbar ez a gésa-jellemzés a valódi gésának nem igen felel meg — mint egy igazi O-Kiku-San egy aranyvirág-kisasszony, ki magas faecipőben baktat Tokió utcáin keresztül és sans géne szemébe nevet az idegenek Ugye — ez jobb lenne? Hát ez nem lesz. Nő de sebaj. Azért jöjjenek el a férfiak is

a hölgyek és mindenki. Mert aki a virágot szereti annak csak jó szíve lehet. S itt az alkalom, hogy duplán megmutathatjuk jó szívűségünket, ha a kiállítást látogatjuk és filléreinket a két helybeli jótékony nőegylet pénztárának gyarapítására adjuk, mert ezáltal egy ünnepet szerzünk szegénysorsu embertársainknak s ez lesz akkor nálunk is a Dai-Nippon, vagy jobban mondva a jószívűségnek — az emberszeretethez ünnepe.

A kiállítást helyben falragaszokon hirdetik, míg vidékre meghívókat küldenek.

Vun-csi.

## H I R E K.

— A reformáció emlékűnepe. A helybeli ev. ref. vallású hívek vasárnap délelőtt ülték meg a polgári iskolában legnagyobb ünnepeiknek egyikét, a reformáció emlékűnepeit. A nagyteremben a hitsorsosok szép számban voltak jelen s részesültek az urvasora osztásban. Az énekkar szép egyházi énekeket adott elő. Fehérváry Gyula hóboli ev. ref. lelkész szép imája és remek emlékbeszéde visszavitte a hallgató lelkét — vissza évszázadokkal, oda amikor Luther 1517-ben a württembergi vártemplom ajtajára kifüggesztette azt a 95 tételt, mely a reformáció alapját megvetette. Érdekes kép, hogy a sötét korszakból menyi vérontás, vallási villongás árán jutott el a protestantizmus mai állapotába. Az Istentisztelet végeztével a hívek a derék lelkész mélyre ható beszédének hatása alatt távoztak haza ez ünnepnapon.

— Adomány. Molnár László patosfai intéző 10 koronát adott a szigetvári jótékony keresztény nőegylet céljaira, mely kegyes adományáért ez uton mond köszönetet az elnökség.

— Új állatorvos. Boda János okleveles állatorvos telepedett le a napokban Szulok községben, ki működését már meg is kezdte.

— De édesem — mondtam Zsófinak — maga csak nem akar vissza emlékezni, mikor észrevette a liba eltűnését?

— Kérem, nagyságos ur, a mikor András — a baka — itt volt, a libát is még itt láttam, de mikor András elment, a libát nem láttam már.

— Tehát András itt volt? És mi haszna, ha Andrással a liba eltűnt? Nos, vallja be, mit tett?

— Hát . . . hát — siránkozott Zsófi — András megette a libát, mert csak nem adhatok neki főzeléket.

— Csepp kedvem sincs, hogy a hadsereg gyomrának szükségleteit fedezzem, — mondtam — maga pedig két hét múlva elmehet.

— Sebaj — jegyezte meg Zsófi — felmondtak már nekem külömb és finomabb

házakban is.

Az ügy ezzel be volt fejezve, de nagyon töved az, aki azt hiszi, hogy most minden gondtól megszabadultam.

Cselédet kellett fogadnom, aki csinos is legyen, vasalni, sütni, főzni kitűnően tudjon, ne legyen se sánta, se pupos, se vak, se néma, se süket, de tudjon mindent. És a jó tulajdonságaiért és megbecsülhetetlen szolgálataiért ne számítson többre, mint feleségem meglegedésére, hét forinttal fűszerezve, a mi elvégre nem is olyan kevés, ha vesszük.

A cselédközvetítő derekasan megfelelt hivatásának. Annyi cselédet protezsált hoztam, hogy belőlük akár egy egész asszonyregimentet is állíthattam volna össze.

Az első csinos barna hölgy volt. Könnyű vázsonruhában lebbent be az ajtón és

virágos kalappal fején, hosszú svédkesztyűs kezében pedig női esernyőt szorongatva, mint egy szépen felpántlikázott német harci mén állott meg előttem.

— Parancsol nagyság? — hebegtem zavarodottan, — talán szolgálatára lehetnék?

— Hisz épen én akarom a nagyságos urat szolgálni, — hangzott a válasz.

Ajkamba haraptam baklövéssemre és izgatottan lapozgattam bizonyítványai között.

— Nagyon rövid bizonyítványok! — jegyeztem meg kis szünet után.

— De annál több! — vágott vissza. Sajnos nem az én hibám. A nagyságok már fájdalom, rossz szemmel nézik a ha cselédjük a divat szerint öltözködik. Legutóbbi urnóm is azért mondta fel a szolgálatomat, mert oly tavaszi kabátot készítettem magamnak, mint az övé volt. Ez nem lett volna

# Mindenkit érdekel

## Jäger ingek és nadrágok

### KEMÉNY MÓR Pécs (korzó.)

Minden küldemény mely 10 korig, terjed, portómentesen szállítatik.

tudni, hogy Nyakkendő újdonságok óriási választékban puha és kemény mellű férfi, ingek gyapjú és pamut harisnyák, kötött és bőr béleltkesztyűk vadász harisnyák és vadász kabátok eső ernyők férfiak és hölgyek részére.

minden elképzelhető árban a legnagyobb választékban megérkeztek.

— **Uj vándorkönyvtár.** A Dunántúli köz-művelődési egyesület új vándorkönyvtára a városház tanácstermében megnyitott s annak kezelését díjtalanul *Hauptmann Mihály* állami elemi iskolai tanító vállalta el; — miért is őt önzetlen fáradozásáért elismerés illeti. A könyvtárból igen szép és hasznos olvasmányok kaphatók minden vasárnap délelőtt 10—11 óráig.

— **A szanatoriumi ügyek előharcosai.** A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület most kiadott egyleti értesítőjében a Szanatoriumi Lapokban sorozatos közleményben megkezdte azoknak a lelkes urhölgyeknek arcmása bemutatását, a kiknek nagyszerű munkája révén terjed ez a szép emberbaráti akció. Elsőül *Lassberg Rudolf* grófnő (Győr), *Des Echerolles Kruspér* Sándorné (Nagyvárad) és *Sternberg Albertné* (Hatvan) arcképeit mutatják és méltatják a szegénysorsu tüdőbetegek érdekében kifejtett működésüket. Az emberszeretnek ligája folytán erősödik s nem alaptalan a remény, hogy az egyesület nagy sikerrel fog tenni a szegénysorsu tüdőbetegekért.

— **Elriasztott tolvaj.** A m. hó 28-án az esti órákban Magyar-Ladon *Keserü József* fellopódzott özv. *Győri Istvánné* felszerpadlására, honnét a tyukokat akarta ellopni, — de észre vették és mire felismerték, ő a padlásról leugrott s eltűnt az esti homályban.

— **Felfüggesztett munkaszünet.** A kereskedelemügyi miniszter a folyó évi december 25-ére és december 31-ére törvény szerint kötelező munkaszünetet kivételesen felfüggesztette arra való tekintetből, hogy ugy a karácsonyi ünnepek előnapja, mint *Szilveszter*, új év előnapja a jövő évben vasárnapra fog esni és ezért nem volna indokolt a kettős ünnepek teljes munkaszünetelése.

— **Letartóztatás.** *Neufeld Antal* n. atádi lókupeczet, kit a kaposvári kir. törvényszék család büntette miatt köröztetett, kedden délután a „Sörház“ vendéglőben *Kovács* csendőrörsvezető letartóztatta és bekísérte a kir. járásbíróhoz, honnét Kaposvárra továbbították ez elcsipett jó madarat.

— **A lelkeszi javadalomhoz tartozó földadó.** A közigazgatási bíróság f. évi 1904. számú határozata szerint a legtöbb adót fizető községi képviselőtestületi tagok névjegyzékének összeállításánál a lelkeszi javadalomhoz tartozó földek *egyenes állami adója* a hasznélvező lelkesz javára akkor is beszámítandó, ha az adót a lelkesz helyett az egyház fizeti. E határozat indító oka az, hogy az ingatlan adója az ingatlan hasznélvezőjét egyenleg terheli.

— **Nyeremény és ajándék.** „A Somogyi hírlap“ írja: A kaposvári iparművészeti kiállításon *Bözenbach Lajos* szigetvári műasztalos egy csinos, izléses butodarabbal és egy könyvszekrényvel vett részt, melyért méltó dícséretben és elismerésben részesítették. A könyvszekrénynek nem akadt vevője és *Bözenbach* kisorsoltatta a csinos könyvszekrényt. A sorsolás e héten ment végbe Kaposvárott. A 237-es szám nyert, melynek birtokosa *Richter Ignác* műépítész volt és így ő lett a szerencsés tulajdonosa a könyvszekrénynek, — egy egész koronáért, de mégsem egy koronáért, mert *Richter* építész az ipariskola céljaira 50 koronát ajándékozott.

— **A kárvalott kocsis.** *Nagy István* mozgó uradalmi kocsis a helybeli őrsön megjelent s azt panaszolta, hogy még aug. havában őt a lovai elragadták s ekkor 1 új kocsis kalap 10 kor. 1 ezüst óra 24 kor. lópokróc és köpönyegje összesen 84 kor. értékben elveszett s azóta mi sem került meg. Az ily késői jelentés dacára, a nyomozás során a kalapot *Osonka Erzsébet* szigetvári asszonynál megtalálták és tőle elkobozták. A többi tárgyak felől felvilágosítást nem adott s tagadja, hogy ő találta volna meg azokat.

— **Szüzdohány lopás.** A közeli Németujfalú községben *Kranhoffer Kálmán* dohánytermelőnél ismeretlen tettesek betörték és nagymennyiségű dohányt elloptak. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a betörők után.

— **A szigetvár — drávafoki közuton** 18.750 km. hosszú szakasz lesz kiépítve, mely részről jelenleg már csak 1 km. kiépítése és 8 km. hengerlése van hátra. Ezen munkák az október hó első felében beállott folytonos esőzések miatt nem voltak ezidő szerint befejezhetőek. A folyó 1905. évre rendelkezésre bocsátandó hitel terhére összesen 75. km. kiépítése van tervezve.

— **A husárakról.** (A közönség figyelmébe!) Mint tudjuk az előljáróság közhírré tette, hogy a marhahus ár hatóságilag miként van megállapítva. Figyelmeztetik a közönséget, hogy azon esetben, ha a mészárosok a megállapított árnál magasabb összeget kérnek vagy olyan árért hust adni vonakodnának, — saját jól felfogott érdekében jelentse fel az illető azt a mészáros, mert a kihágások csak úgy büntethetőek, ha panaszok tételnek. S ha a közönség ezt megtenni elmulasztja csak magának tulajdoníthatja, hogy még drágább hust eszik.

— **Pótvásár Gyöngyösmelléken.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Gyöngyösmellék községben az október hó 2-án elmaradt országos vásár helyett november 7-én pótvásár tartassék.

— **A csufnév miatt.** Két berugott drávaszentmártoni atyafi haladt a község utcáján. Az egyik *Szabó József*, csufnéven (*Krész*) a másik *Strazsanác Pál*, kik beszédbe elegyedtek s eközben *Strazsanác* a csufnéven *Krésznek* szólította *Szabót*. Az ittas emberben felébredt a sértett önérték s dühében egy fél téglát kapott fel az utról s azzal fejbe vágta a csufolódót, kit menten elborított a vér. Az orvosi látélet szerint alaposan beütötte *Strazsanác* fejét, mert 20 nap alatt gyógyuló súlyos testi sértést okozott, *Szabó*. Az esetnek folytatása következik a büntető bíróság tárgyaló termében.

— **Az újságírói függetlenség.** Az Újságírók Országos Szervezetének tanácsa ülést tartott, amely a hírlapíró függetlenség kérdésével is foglalkozott. Elhatározták, hogy akit meggyőződéséhez való ragaszkodása miatt sérelem ér, annak a szervezet teljes elégtételt nyújt.

baj, de már igenis baj lett, mikor én a tavaszi kabátomat kifizettem, míg a nagysága adós maradt az árával.

Igen, hagytam helyben állításait, — de tán eljönne holnap a válaszáért?

Ő szóra sem méltatott, kapta bizonyítványait, sarkon fordult s indult. Az ajtóból még visszakialtott:

— Ön különben is a harmadik emeleten lakik és így nem is szolgálom. Volt szerencsém! — és becsapta maga után az ajtót.

Alig szedelőzködtem fel meglepetéseimből, mikor egy tömzsi, pozsgás arcú leány állott elem.

Meg se várta a megszólításomat, hanem egyszerűen belefogott mondókájába.

— Tetszik tudni, nagyon jó vagyok. Sütni, főzni, vasalni, mosni, porolni nagyszerűen tudok. De elmondom, hogy miért távoztam az előbbi helyemről. Az asszony nem

tudott főzni és képzelje csak, a burgonyát ollóval arta vágni, a levest habbal tálalta, a hust kanállal metélte, a salátát olajjal mosta és a csirkét forró víz helyett petróleummal — kopasztotta. Hát kérem ezért mentem el onnan és megfogadtam, hogy csak oda szegődöm, ahol magam főzhetek.

— De a főzésben segítségére akarok lenni! — válaszolt a feleségem.

— Isten ments! — kiáltott, — jaj, csak azt ne! — és ment Isten hírével.

Alig telt öt perc és az ajtó szárnyai ismét kinyitak. Vézna szikár hölgy lépett be, kinek hajlott orrát régi okuláré nyergelte meg. Hóna alatt újságokat meg könyveket szorongatott.

— Bocsánat — szólt — hogy előzetes bejelentés nélkül bátorkodtam tiszteletemet tenni, de a nemes érzés, mely szívemet áthatja, arra buzdított, hogy lépjek be az önök családi tűzhelyüknek szentelt hajléká-

ba, hol az igazi szolgáló lélek igaz szívhez szólhat. Van szerencsém tehát szolgálataimat tisztelettel följajnlani, ama reményben, hogy jövőben kikeményítendő ingek, rántott csirkék, hámozott krumplik tanúságot tesznek hasznavehetőségemről és a házban végzett szolgálataim nélkülözhetetlenségéről. Neveim *Berki Eulália*.

Önkénytelenül bemutatkoztam.

Várományos *Zoltán* hírlapíró vagyok, — mondottam, ah, pardon . . . ön a cselédem akar lenni. Hát csak tessék kimenni a konyhába.

Nem tudom, mi történt ezután, csak arról van most határozott fogalmam, hogy *Zsófi* a világ legjobb cselédje, kinek igényei egy libacombnál nagyobbra nem terjednek.

Nem is fogadok fel cselédet egy hamar.

L. K.

**URAK**

posztógyár-raktárunkból fedezik.

Óriási választékunk

**LEICHTNER és FLEISCHER**

**PÉCS, Király-u. 1.**

csak úgy takaríthatnak meg

**35%**

-ot, ha ruhaszükségletüket

bel- és külföldi posztó-szövetekben lehetségessé tette, hogy ez idő szerint versenyen felül állunk

kizárólagos posztógyári raktár

**ARAD, Szabadság-tér 17.**

— **Hűtlen könyvelő.** Braun Alfréd budapesti illetőségű könyvelő 12,000 koronát készpénzben és 40,000 koronáról szóló takarékpénztári könyvet főnökétől, Veisz János nagybajomi kereskedőtől elsikkasztott és megszökött. A kaposvári rendőrség éppen akkor fogta el Braun Alfrédet, amikor a fiúmei vonatra akart felszállni, hogy Amerikába szökjék.

— **Veszélyes foghuzás.** Mint lapunknak jelentik, Jankovics Ferencz bari borbély engedély nélkül elég olcsón, 60 fillérért szokta a szenvedő emberek szájából a lyukas fogakat kirángatni, kisebb nagyobb szerencsével. De Paul Juliska drávatamási nőnek fogát betörte és foghuzát összeroncsolta, ki nagy fájdalmában orvoshoz ment segélyért. S így történt, hogy a fodrászt testi épség elleni kihágásért feljelentették a bíróságnál.

— **Időjárás.** Meteor a kiváló időjárás a következőket jelenti: November hó eleje hideg jellegű, az 5-ik esomópont erősebb fagyot hozhat. Enyhébb hatások és állandóbb jelleg csak a 10-től 19-ig terjedő időben várhatók, itt is a 13-ik esomópont esős, vagy szeles, esetleg viharos jelleggel bírhat. A 19-iki csak a 24-iki hatás körében várhatunk ismét enyhültebb időt. November hó esomópontjai 2—4—5—10—12—13—19—20—21—25—26—28-ra esnek, hol az 5—19—25. az erős hatásúak, amelyek valóságos hideg és enyhült időszakokra osztják a hónapot.

— **Pénzverés és forgalom.** A hivatalos lapban közzéteszi az állami számvéviszék a folyó év III. negyedéig vert, forgalomba bocsátott és készletben maradt fémváltópénzek állapotáról szóló kimutatást. A kimutatás szerint az említett évnegyedben csak két fillérest vertek és pedig 3,145.479 darabot 62.909 K 58 fill. értékben. Forgalomba bocsátottak ugyane negyedben 4,454.997 darab két fillérest és 621.000 darab egy fillérest, együttvéve 95.309 K 94 fill. értékben. Ezekkel együtt most már 229,755.629 darab két filléres és 41,300.800 darab egy filléres van forgalomban. Készletben van még a két filléresekből 66,833.771 darab, az egy filléresekből 36,699.200 darab, összesen 1,703,667 K 42 fill. értékben. A 3,840.000 darab öt koronás és 60 millió darab egy koronás ezüst érmeket, valamint az 54 millió darab 20 filléres és a 72 millió darab 10 filléres nikkal érmeket már korábban kiverték és át is adták a forgalomnak.

— **Egyszerű álomszer.** Sok millió embert gyötör sok éjszaka át az álmatlanság. Félig alva fél ébren, meggyötörve, ideges kinok közt hemperegnek ágyukban és mire el tudnának aludni, már fel is kell kelniök. Számítatlan ember idegzetét, szervezetét teszi tönkre az álomnéküliség, amely ellen Demouchy dr. párisi orvos most igen egyszerű szert talált fel. Az ember lefekvéskor fedje be arcának felső részét kezével úgy, hogy a kezgyökér az orrlyukkal egy magasságban legyen. Az arc annál is inkább, mert a lehellet a kezét éri, felmelegszik és az ember önkénytelenül is behunyja szemét. Ez a Demouchy dr. módszere, amelynek minden esetre megvan az az előnye, hogy ha nem is használ, de viszont nem is árt. Különben tessék megpróbálni.

— **The Royal Bioskop.** A „Korona“ szálloda nagytermében pár nap óta egy „Bioskop“ (Mozgófénykép) van. Ezen Bioskop valóban érdemes a megtekintésre, mert a kiállított képek nagyon is tetszetősek. A világitás is nagyon ügyes, mert a képek legkisebb részét is tisztán mutatja. Már több ilyen Mozgófényképet láttunk, de ez éppen a képek tiszta és precíz felvétele és kidolgozása által — nagyban elűt a többi-től. Szívesen ajánljuk a közönség figyelmébe.

## Néhány szó a „Chrysanthemum-kiállításához“.

E lap mult heti számában olvastam Gyenis Lajos helybeli műkertész által tervezett virágkiállításról, melynek tiszta jövedelmét a két jótékony nőegylet között akarja megosztani. A tervet csak helyesléssel kell fogadnunk, annak jótékony célját pedig dicsérettel említenünk.

Volna azonban ebből kifolyólag és ezzel kapcsolatosan nekem is egy eszmém. Nem tudom alkalmas időben pendítem-e meg, nem tudom mily fogadtatásban, elbírálásban fog részesülni, én nyilvánosságra hozom, az illetékes körök szíves figyelmébe ajánlom. Szóljanak hozzá, tárgyalják meg, üssék nyelbe avagy csináljanak vele amit jónak látnak.

Tervem röviden az, hogy e kiállításból kifolyólag a szigetvári izraelita és a szigetvári keresztény jótékony nőegylet együttesen rendezzen egy „Chrysanthemum-estélyt.“ Ez estélyre a hölgyek egyszerű ruhában chrysanthemummal díszítve, az urak a gomblyukban e virággal jelennek meg. Ez estély természetesen táncestély lenne.

A két nőegylet vezetőségétől függ aztán, hogy esetleg nem sima táncestélyt, hanem valami rövid műsort kapcsolna be, vagy a természet virággal összefüggő japán dolgokkal díszítene és japán tea-estélyt rendezne. A japán kosztümöktől el kellene azonban tekinteni, mert ez költségesé tenné az estélyt.

Meg kell még azt is említenem, hogy nem kizárólag az a ezélem, hogy a két nőegylet, estélyt rendezzen s jövedelemre tegyen szert, hanem olyan kis orvosság félének tekinteném ezt, a mi társadalmi életünk, nagybeteg testére. Hogy mily beteg a mi társadalmi életünk, mily mostoha és áldatlan viszonyok uralkodnak e téren, azt nem kell magyaráznom, ecsetelnem, ismeri azt, de egyuttal érzi is mindenki.

Sokan és sokféleképp próbálták már e betegséget gyógyítani, mindig hiába. De ha a hölgyek igyekeznek ezen segíteni, ha ők fogják e beteg komoly ápolás alá venni, sikerülni fog nagyobb eredményt elérniök. Fáradozásuk, munkálkodásuk lehetetlen hogy eredménytelen legyen, lehetetlen, hogy a mindannyiunk által óhajtott gyümölcsöt meg ne hozná. Actiójuk a szeretet jegyében indulna meg, s ez is már féleredményt jelent.

R.

## Tarka krónika.

— Az utak. — Közegészségünk. — I.\* II.\* — A telekkönyvi hivatalban. — Leszólta Szigetvárt. — Nem tartoznak egymásnak.

Szigetváron anyira rosszak az utak, — mondja a vasuti vendéglő törzstalanál egy bús magyar, hogy az utkaprók az utak járhatatlansága miatt nem bírnak a kaparandó uthoz jutni.

Az orvosi jelentésekből látjuk, hogy a szigetvári közegészségi állapotok kielégítők. — Tényleg? Az ám, most jut eszembe, hogy a nyomdászom jelelti, — miként alig győzi az orvos uraknak a recept-papírosokat nyomni.

Piros pozsgás képű, szép falusi menyecske perdült be tegnap délelőtt a telekkönyvi hivatalba. Nagyot is dobbant láttára ami derék telekkönyvvezetőnk szíve. (Hogyne, mikor még javakorbeli legény ember.)

A menyecske valami ügyben felvilágosítást kért.

— Mondja galambom, hogy van maga ebben érdekelve? — szölt a telekkönyvvezető.

— Köszönöm szépen, jól! — felelte a kis hámis. — (Megtörtént.)

II\*

A napokban egy gy.-melléki polgár állított be a telekkönyvvezetőhez és így szólt:

— Mondaná még kérem tekintetős uram nemé érközött a lányom birtokára valami instrumentum?

A telekkönyvvezető nem tudván miről van szó, megkérde az atyáft, hogy mit ért az instrumentum alatt? Mire a polgár így szólt:

— No hát azt értöm, hogy nincs e beszenyezve a birtoka.

Találkoztam egy itt rekedt régi diákeztimborámmal a héten, a ki még nálam is jobban leszólta a városunkat.

Mondván: „Nincsen e városnak semmi közhasznú intézménye“!

Firtattam a dolgot s kisült, hogy az a baja hogy nincs Szigetváron — Zálogház . . . . .

A napokban Bözenbach asztalos tanonc az asztalt vitt a fején. Egyszerre hozzáugrott egy kutya és megharapta a gyerek lábát, mire az ijedtében elejté az asztalt: melynek eltörtött a lába. Az inas habozás nélkül felkapta a törött asztallábat s a kutya után dobta s eltörte vele annak a lábát, erre nagy lelki nyugalommal mondá:

— No, most kvittek vagyunk.

## Közgazdaság.

### □ Pótolható-e az ugarmivelés más eszközzel.

A fekete ugarról akarok megemlékezni, a mely alatt egy olyan szántóföldi területet értünk, a mely egy évig semminemű növényvel be nem vettetik, azonban ezen idő alatt többszöri megmivelésnek lesz alávetve. Az ugarmivelésnek tulajdoképeni célja nem más mint hogy annak tartama alatt a többszöri talajmivelés és az elmállás tényezőinek intenzívebb hozzájárulása folytán a talaj fizikai tulajdonságait és tápanyagtartalmát oly irányban befolyásoljuk, a mint az kultúr növényeink termelésére nézve a legkedvezőbb, mert a többszöri mivelés és a tél fagyának behatása folytán a talajt alkotó földmunk jobban elszaporodnak, szétmállanak s a talaj kedvező strukturát ölt magára.

Az ugarlás által a talaj növényi tápanyagokban gazdagodik, mert megvannak adva mindazon kedvező feltételek, a melyek a növényi tápanyagok képződését elősegítik; egyrészt a többszöri mivelés a talaj légjárhatóságát növeli, másrészt mivel növényzet a talajon nincsen, az több nedvességet tartalmaz; mindezek pedig az elmállás főtényezőiként szerepelnek.

Az ugarlás által a talaj tápanyagokban nem gazdagítja, hanem annak csak termőképességét fokozza, szóval csak a meglevő, de a növények által fel nem vehető tápanyagok felvehető tételével. Épen ezért az ugartartás által nyújtott előnyöket más módon is el lehet érni anélkül, hogy egyes nagy földterületeket használatlanul és így kamatoztatlanul kellene hagynunk s így nözetem szerint az ugarmivelés ha csak nem okvetlenül szükséges — mint pl. elgyomosodott talajokon — kerülendő.

Az ugartartásnak legtöbb esetben trágyahiány az oka, már pedig e miatt ugartartani helytelen eljárás, mert vagy oda kell törekednünk, hogy a trágyaproduktió lehető

leg fokoztassék, vagy pedig annak pótlására kell gondolnunk a mi a zöld trágyázás által kombinált műtrágyafélék használata által érhető el.

A mi középkötött és kötött talajainkon a szuperfoszfát és chilisalétrom alkalmazásával igen szép eredmények érhetőek el, mert ezek használata által a talaj tápanyagtartalmát nemcsak fentarthatjuk, hanem azt növeljük is.

### Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabona keresk. jelentése szerint  
Árak 100 kilogramonként értetődnek,

Szigetvár, 1905. november 3-án.			
Buza uj	—	K. 15 20	15 60
Rozs „	—	„ 12 —	12 50
Árpa „	—	„ 13 —	14 —
Zab „	—	„ 12 —	12 60
Tengeri —	„	12 50	13 —
Bab uj	„	23 —	— —

Kiadja a szerkesztőség.

Kakao és csokoládé kedvelők figyelmébe:  
**Hoff János-féle**

## Kandol-Kakao

a legcsekélyebb zsírtartalmu, azért igen könnyen emészthető, soha sem okoz székrekedést, mindazáltal ritka finom íze mellett kiválóan olcsó.

Valódi csakis  
**Hoff János**  
névvel és az oroszlan-  
védjeggyel.

Csomagok a 1/4 kgr. 90 fillér  
1/2 „ 50 „  
Mindenütt kapható.

### Köszönetnyilvánítás!

Mindazon testületek, jó barát és ismerősöknek, kik megboldogult férjem, illetve édes atyánk elhalálózása alkalmával fájdalomunkban osztozva, részvételüknek kifejezést adtak, ez uton fejezzük ki őszinte köszönetünket.

Szigetvár, 1905, novbr. hó.

Özv. Blau Bernátné  
és családja.

Hirdessünk  
a „**Délsomogy**“  
lapban,  
ha czélt óhajtunk elérni hirdetésekkel.

### ÉN, CSILLAG ANNA

185 cm óriás hosszú Loreley-hajamat, az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a fejbőr erősítésére; uraknál erős és teljes szakált növeszt és már rövid idei használata, úgy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvja ezeket a korai megöszüléstől egész a késői aggkorig.

Egy tégely ára  
1, 2, 3 és 5 frt.



Postai szétküldés naponként az összeg előzetes beküldése vagy utánvétellel az egész világra a gyárból, hova minden rendelés intézendő.

CSILLAG ANNA,  
WIEN, I., GRABEN 100.

### Szigetvár díszje!

Párisi Nagy Áruház és a „Muszka“ Verseny Áruház!

20% olcsóbb mint bárhol!

Legnagyobb raktár Női kabátokban 6—8—10 egész 20 frt-ig.  
Óriási választék Szörme árukban 1.20—1.80—3.50—5 egész 20 frt-ig.  
Costüm és Angol szövetekben 24—35—50—70 krj. egész 4 frt-ig.

**Selymekben állandóan nagy raktár!**

Czipőkben kizárólagos nagy raktár:

U. m. Gyermekek czipő 30—50—70—1.—1.20—1.50—2.50 frt-ig.

Női Box és Chevró 2.20—2.80—3.50 5 frt-ig.

Férfi „ „ 2.50—3.50—4.50—6 frt-ig.

Vadász csizmák és harisnyákban valaminth valódi Pichler-féle kalapokban nagy raktár, A n. é. közönség b. pártfogását kéri

**Kertész Miksa** a fenti áruház tulajdonosa.

## Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

**Oscsodál Gusztáv** cégnél Szigetváron.

## FISCHER és POLGÁR

ékszerüzlete

**PÉCSETT**, Széchenyi-tér, Takarékpénztári palota.

Ajánlja, nagyválasztékú raktárát drágakövek, ékszerek, zseb és faliórák, valódi és chinaezüst disztárgyak és evőeszközökben.

Minden szemhez alkalmas orrszorítók, szemüveg orvosi előírás, vagy recept szerint, orvosilag felülvizsgált kristály-üvegből, mindennemű hő és légsulymérők.

Javítások pontosan a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek.

## Model-kalapotok

legújabb divatuak,  
izléses díszítéssel  
és  
nagy választékban

## Gyermek-kalapotok

S A P K Á K  
raktáron vannak és  
olcsó árak mellett  
kaphatók

## Kohn Katicza

üzletében.  
Pécs, Széchenyi-tér.

## Különlegességek Női Confectió

és

## Szörmeárúkban!

Nagy raktár valódi

## Erdélyi lópokrócokban!

Deutsch Dávid fia

divatáruházában

## SZIGETVÁROTT

(Takarékpénztár épületben.)

## Ha köszvényben, reumában szenved,

ne kísérletezzon semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg

## Dr. Flesch-köszvény-szeszt

féle  
mely csúszk. köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, ütös erőtlenítést, rándulás, ficamodásból, szárazos fájdalmakat és daganatokat biztosabban gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető, még a legrosszabb bajoknál is, melyeknél sem fürdő, sem gyógyszer nem használt. Kapható a feltalálónál, és egyedül készítőnél:

Dr. Flesch Emil

„Magyar Korona” gyógyszerüzletében

Győr, Baross-ut 24. szám.

1 és fél deciliteres üveg ára 2 korona. Huszorosabb használatra való „Családi” üveg ára 6 korona, 3 kis, vagy 2 „Családi” üveg rendelésénél barmennyet utánvétel nélkül.

## Neumann Lipót

legnagyobb cipő raktára  
SZIGETVÁRON

Biedermann Rezső-u. Ferenczrendiek házában.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget miszerint az őszi és téli idényre a legújabb és legdivatosabb férfi női és gyermek cipőket mindig állandóan raktáron tartok.

Gyermek cipő finom borjuborból

50 kr.-tól egész 2 f. 50-ig.

Leány cipők finom borjuborból 1—3 f.

Gyermek és leányka box vagy chevró finoman elkészítve 2—4 ft.

Női félcipő finom borjuborból 1.50—4 f.

Női csizgos vagy magas füzös 250—5 f.

Uri cipő finom borjuborból 4—12 f.

Mérték után a leggyorsabb és legpontosabb kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

# Óriási SZERENCSE TÖRÖK-nél!

**Felülmulhatatlan** az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 21 millió koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat, a **600.000** koronás főnyereményt, a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt,

továbbá 4 á **100.000**, 3 á **90.000**, 2 á **80.000**, 3 á **70.000**, 3 á **60.000**, több **50.000**, **40.000**, **30.000**, **25.000**, **20.000**, **15.000** és ezen kívül számtalan **10.000**, **5.000**, **2.000**, **1.000**, **500** koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 17-ik magyar osztálysorsjátékban **110.000** sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeremény jut és összesen **14 millió 459.000** koróra hatalmas összeget sorsolnak ki:

## Rendelje meg a neve mellett álló szerencseszámot!

Sok pénz széppé varázsolja az életet! Talán meglepi a férj a feleségét vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyereménnyel. A véletlen nagy szerepet játszik az életben és könnyen meglehet, hogy éppen egy szerencsesor véletlen folytán a neve mellett számot eitalálta, melyre egy nagy nyeremény jut.

Ádám, Adél	13109	Desső, Erzsébet	65878	Iván, János	2338	Ottó, Melánia	21451
Adél, Agnes	3228	Edo, Eszter	4043	Jakab, Józsa	98322	Ódón, Narcisz	55177
Adolf, Agó	22087	Elek, Etel	41799	János, Judit	35597	Pal, Neszti	2737
Agoston, Amália	60017	Elemér, Flóra	107273	Jenő, Jankó	54395	Péter, Olga	51515
Álász, Anna	41777	Emil, Franciska	32448	József, Karolin	17389	Pista, Paula	101969
Albert, Anatólia	74388	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katinika	68775	Richard, Pelagie	34555
Alfréd, Apollonia	20392	Ernő, Genovéva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	79787
Akos, Aranka	101001	Perenc, Gertrud	12111	Kornél, Klára	68341	Rudolf, Piroška	12533
Ambras, Berta	50901	Prigyes, Gabriella	33389	Kristóf, Klótild	7279	Salamon, Regina	65827
András, Blanka	35266	Páló, Gizella	60037	Lajos, Kornélia	109707	Samu, Rozsika	17718
Antal, Bernala	2392	Gábor, Hedvig	20399	László, Kristina	50919	Sándor, Rozsika	38107
Arnold, Boriska	30372	Gáspár, Heléna	79747	Leo, Kunigunda	96022	Simon, Sári	107397
Arpád, Betti	32411	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48564
Arthur, Bella	105311	Géza, Hermína	33897	Lorinc, Lenke	66022	Tibor, Szerena	74377
Aeról, Brigitta	13223	Gusztáv, Hilda	2736	Manó, Leónia	6270	Theodor, Theodora	2727
Attila, Cecília	52333	György, Ibolyka	55487	Márton, Lidia	31484	Tivadár, Teréz	34950
Balázs, Cernelia	71397	Gyula, Iduska	35375	Mátyás, Lina	95297	Tóbiás, Terns	55477
Balint, Dóra	24034	Henrik, Ilona	34477	Mátyás, Ludmilla	52971	Vendel, Valéria	20006
Bárabás, Beatty	9031	Herman, Irma	92292	Mihály, Lujza	24292	Viator, Veronika	101011
Bela, Cecília	38277	Hugó, Ilka	46495	Miklós, Magdolna	65145	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108355	Ignác, Irén	12115	Miksa, Malv	48562	Vince, Vilma	12418
Bernát, Emma	51377	Imre, Irma	45273	Mór, Margit	13306	Zoltán, Zsófia	65565
Dániel, Erzsébet	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dávid, Éva	16361	István, Janka	27174	Orbán, Mártha	36734		
Dénes, Evely	92157	Isidor, Johanna	53077	Oszkár, Matild	67197		

## Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona;

továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 200.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000, korona és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt—**75**, vagy **K1.50**; 1/4 eredeti sorsjegy frt **1.50** vagy **3** korona

1/2 " " " **3.—**, " **6.—**; 1 " " " **6.—** " **12** "

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

## f. évi november hó 14-éig

hozzánk bizalommal beküldeni, miután fenti szerencseszámok gyorsan elfogynak.

# TÖRÖK A. és Tsa

— Sürgőncim: —  
Törökék, Budapest.

bankháza, BUDAPESTEN

— Sürgőncim: —  
Törökék, Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut II a, III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.